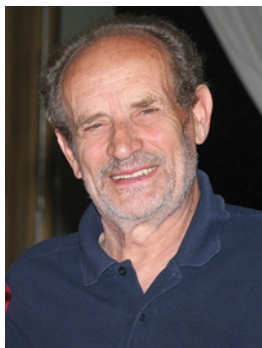

Matija Horvat

akademik prof. dr. Matija Horvat, dr. med.

26. aprila 2014 se je končala življenjska pot akademika prof. dr. Matije Horvata, dr. med., izjemnega zdravnika, odličnega športnika in predvsem velikega človeka.

Rodil se je 23. septembra 1935 v Škofji Loki. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, maturiral je leta 1953. Po maturi se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani in leta 1959 diplomiral. Po končanem pripravništvu in vojaščini se je leta 1961 zaposlil v Zdravstvenem domu Kranj kot zdravnik splošne medicine.

Od 1963 do 1967 je specializiral interno medicino, nato je bil do leta 1969 zaposlen na internem oddelku Inštituta za tuberkulozo in pljučne bolezni Golnik, od 1969 pa na Oddelku za intenzivno interno medicino Interne klinike Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. V letih 1970 in 1971 se je izpopolnjeval in raziskovalno delal v Los Angelesu pri znanih kardiologih in pionirjih na področju intenzivne medicine, Swanu in Ganzu. Leta 1973 je postal predstojnik Centra za intenzivno interno medicino; to delo je z velikim žarom opravljal do leta 2001. Upokojil se je leta 2002.

Od leta 1980 do 1990 je bil predsednik Sekcije za intenzivno interno medicino in toksikologijo pri Slovenskem zdravniškem društvu. V obdobju 1993 do 2002 je bil predsednik Republiškega razširjenega strokovnega kolegija za intenzivno in urgentno medicino. Leta 1993 je dobil naziv višjega svetnika.

Leta 1968 je postal asistent na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Leta 1974 je obranil doktorsko delo in bil imenovan za docenta

za področje interne medicine. Leta 1980 je postal izredni profesor, leta 1985 pa redni profesor na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1992 do 1996 je bil prodekan Medicinske fakultete v Ljubljani.

Med letoma 1980 in 1998 ter med 2000 in 2002 je bil koordinator raziskovalnega polja Srce in ožilje pri Raziskovalni skupnosti in kasneje pri Ministrstvu za znanost RS.

Od leta 1996 do leta 2012 je opravljal delo predsednika Sveta za izobraževanje zdravnikov pri zdravniški zbornici Slovenije. Od leta 1986 dalje je bil član državne komisije za medicinsko etiko, od leta 2012 pa član odbora za Zoisove nagrade.

Maja leta 1997 je bil izvoljen za izrednega člana SAZU, junija leta 2003 za rednega člana SAZU.

Akademik Horvat je bil zelo aktiven na številnih področjih. Več kot 30 let je usmerjal razvoj intenzivne interne medicine in sodeloval pri razvoju kardiologije v ljubljanskem Univerzitetnem kliničnem centru in v Sloveniji. Vodil je raziskovalno skupino, ki se je najprej usmerila v ugotavljanje hemodinamskih posledic prežgodnjih prekatnih utripov. Iz teh podatkov so sklepali na zmogljivost srčne črpalke. Opisal je nenavadne in neposredno življenjsko nevarne motnje srčnega ritma ter razvoj kardiogenega šoka pri uporabi zdravil, ki se sicer pogosto uporabljajo v medicini, pa tudi številna opažanja pri zdravljenju hudo prizadetih bolnikov v intenzivnih oddelkih. Dokazal je učinkovitost vdihavanja čistega kisika na prag pojavljanja angine pektoris. Z merjenjem enostavnih kliničnih parametrov med napadom angine pektoris je zasnoval test za napoved

izida bolnika z boleznijo koronarnih arterij. Te ugotovitve so danes splošno sprejete in so v vsakdanji klinični praksi tako samo po sebi umevne, da je videti, kot da so znane od nekdaj.

Prejel je številne nagrade in častne nazive. Leta 1986 je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča za znanstveno delo, leta 1989 pa nagrado Sklada Borisa Kidriča za inovacije. American College of Cardiology ga je 1996 izvolil v naziv Fellow. Leta 1998 je postal častni član Slovenskega združenja za intenzivno medicino, leta 2007 pa častni član Slovenskega združenja za urgentno medicino. Leta 2002 je postal zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, štiri leta kasneje pa še zaslužni gostujoči profesor Univerze v Mariboru. Leta 2005 je prejel Tavčarjevo priznanje Medicinske fakultete v Ljubljani in 2010 Hipokratovo priznanje Zdravniške zbornice Slovenije.

To je le kratek, okoren in nepopoln pregled nekaterih dosežkov in dejavnosti akademika prof. dr. Matije Horvata, dr. med.

Akademik Horvat je bil izvrsten strokovnjak in organizator, odličen zdravnik in vrhunski znanstvenik.

Bil je človek izredno jasnih, premočrtnih misli in dejanj, ki so mu je bili tuji okolišnje, polresnice in spletke. Ljubil je resnico in se je za to, kar je mislil, da je pošteno in prav, odločno zavzemal. Bil je izredno predan delu in življenju, rad je imel izzive, nikoli se ni čuval, nikoli predal. Imel je ogromno energije in je bil zelo vztrajen. To je izkazoval pri delu in pri športu, ki mu je veliko pomenil tudi še po upokojitvi. Bil je navdušen nogometaš, vztrajen tekač in zagret triatlovec. Bil je alpinist in gorski reševalec, zlasti v zadnjih letih je veliko kolesaril. Na rekreaciji s kolesom je bil še dan pred smrtjo. Skratka, bil je poln energije in volje do življenja.

Ko sva se lani decembra, po smrti akademika Jožeta Trontlja, pogovarjala, je rekel, da si želi, da bi sam umrl podobno, oziroma da bi se bal, če bi bil zaradi bolezni dlje časa vezan na posteljo in odvisen od pomoči drugih. Očitno se mu je – tako kot številnim dobrim ljudem – želja izpolnila. Umrl je nenadno in po pripovedovanju svojcev mirno, na žalost pa precej prezgodaj.

Matija, pogrešali te bomo.

Franc Strle